

Kobra, która broni człowieka

Henryk Dederko, autor filmu „Witajcie w bezdomności”, zdobył Białą Kobrę – Grand Prix XXIV Festiwalu Mediów „Człowiek w zagrożeniu”, który w sobotę zakończył się w Muzeum Kinematografii w Łodzi. Jury przyznało reżyserowi Nagrodę Prezydenta Miasta Łodzi w wysokości 12 tys. zł za „poruszenie ważkiego tematu społecznego oraz spojrzenie na jedną z form równoległej rzeczywistości”.

- To jest jedyna kobra, która broni człowieka – te słowa tegorocznego laureata przytoczył dyrektor festiwalu Mieczysław Kuźmicki po wręczeniu nagrody Henrykowi Dederce.

Film „Witajcie w bezdomności” (wyprodukowany przez Opus Film) opowiada o szkole miejskiego survivalu zorganizowanej przez Schronisko im. Brata Alberta w Łodzi. Akcja adresowana była do celebrytów, bankowców biznesmenów – ludzi szukających mocnych wrażeń, miłośników „sportów” ekstremalnych, którzy chcieliby nauczyć się, jak przetrwać w trudnych warunkach miejskiej dżungli. Przewodnikami śmiałków, „trenerami” byli bezdomni, pensjonariusze schroniska. Dochód z przedsięwzięcia miał być przeznaczony na remont przeciekającego dachu.

Mimo pozorów realności wydarzenia – konferencje prasowe, artykuły, dyrektor schroniska anonsujący oryginalny pomysł w popularnych programach telewizyjnych – widz szybko nabiera przekonania, że ma do czynienia z artystyczną prowokacją. Taką bowiem formę wybrał autor filmu dla pokazania „ważkiego tematu społecznego”. Dzięki temu nie tylko poznajemy trudną, bolesną rzeczywistość ludzi bezdomnych, ale ten specyficzny „dokument” staje się groteskowym wyzwaniem, komunikatem skierowanym do pozostałej części społeczeństwa, może nawet wyrzutem sumienia. Jak można było przewidzieć, poza dziennikarzami zainteresowanymi oryginalnym tematem, nie zgłosił się nikt, kto chciałby zamienić się miejscami z bezdomnym i choćby przez jeden dzień poczuć, jak to jest. Po roku od zainicjowania akcji dach schroniska nadal przeciekał.

Henryk Dederko został laureatem Festiwalu Mediów po raz drugi. W 1997 roku otrzymał Białą Kobrę za film „Witajcie w życiu” opowiadający o pracownikach korporacji Amway. Po zaskarżeniu przez bohaterów opowieści dokument został zablokowany przez sąd. Nigdy nie trafił do rozpowszechniania.

Jury XXIV Festiwalu Mediów „Człowiek w zagrożeniu” w składzie: Andrzej Bednarek, Waldemar Czechowski, Grzegorz Pieńkowski, Aleksandra Rek, Tadeusz Wantuła przyznało także:

Pawłowi Łozińskiemu, autorowi filmu „Werka” – Cierpliwe Oko – Nagrodę im. Kazimierza Karasza przyznaną przez Narodowe Centrum Kultury w wysokości 10 tys. zł. Uzasadnienie: Za cierpliwość i empatię w ukazaniu bohaterki filmu.

Piotrowi Stasikowi, autorowi filmu „Dziennik z podróży” – Nagrodę Stowarzyszenia Filmowców Polskich w wysokości 5 tys. zł. Uzasadnienie: Za ukazanie wartości więzów międzypokoleniowych. Filmowi **Katarzyny Dąbkowskiej** „Między światami” – Człowiek Przewyciężający Zagrożenie – Nagrodę im. Aleksandra Kamińskiego w wysokości 4,5 tys. zł. Uzasadnienie: Za przełamanie milczenia wobec ważnego problemu cywilizacyjnego.

Uwe von Seltsmann i **Gabrieli von Seltsmann**, autorom filmu „Boris Dorfman – A Mentsh” – nagrodę – medal Fundacji Monumentum Iudaicum Lodzense. Uzasadnienie: Za zachowanie pamięci o kulturze jidysz.

Arkadiuszowi Gołębiowskiemu, autorowi filmu „Dzieci kwatery Ł” – nagrodę rzeczową Uniwersytetu III Wieku im. Heleny Kretz. Uzasadnienie: Za zwrócenie uwagi na nierozwiązane

problemy polskiej historii.

Dyplomy honorowe otrzymali:

- Vahram Mkhitaryan, autor filmu „Pieśń pasterza”. Uzasadnienie: Za estetyczną i emocjonalną wrażliwość dokumentalisty;
- Wiesława Piećko, autorka filmu „Iskierka”. Uzasadnienie: Za uważne oko realizatora, towarzyszące rodzinom dzieci niepełnosprawnych;
- Ewa Golis, autorka filmu „Szpila”. Uzasadnienie: Za użycie niekonwencjonalnego języka w ukazaniu ciekawej osobowości;
- Maciej Cendrowski, autor filmu „Jutta i ja”. Uzasadnienie: Za wiarygodne ukazanie procesu poszukiwania własnych korzeni kulturowych.

Bogdan Sobieszek